

(המשך מעמוד 19)

לשרת אותה, לחיות למענה ולמות למענה. ואם מדברים כבר על הפיכות, הרי כדאי להזכיר גם את ההפיכה הסנינית, או לפחות את החילתה, שתוארה בצורה כל כך מיקצור עית ומוהירה על-ידי הבמאי רוברט ויין, בסרטו **היאנצ'ה הגועש**.

קשה היה להחליט אם באמת **סנין בי מים**, סרטו של הבמאי הפולני רומן פור-לנסקי, המתאר מאבק בין שני גברים ב-סירת-מפרש בודדת, כלב אגם, הוא אחד הסרטים הטובים של השנה, או אולי אחד הגדולים של פאולוני, **אקאטונה טפיל הנשים**, המתאר את נסיונותיו של סרסור-זנות לצאת מתוך מעגל החטא שבו הוא נתון, או אולי **הזקן והילד**.

אבל, לעומת זאת, קל מאוד היה לקבוע, שאדם **וגורלן**, סרטו היפאני של איקירו קוראסאווה, אודות קפיד זקן המחפש את משמעות החיים כמה חודשים לפני מותו, היה אחד הסרטים הגדולים של השנה, לצידו של **גבר ואשה**. הראשון זכה להצלחה למרות שאינו סרט-המונים, משום שהוצג בקולנוע קטן ומתאים, וזכה לביקורות נלהבות; השני זכה להצלחה כל כך גדולה אצל ההמונים, משום שהוא הראה להם את כל הדברים שהם אוהבים: מכונות, מירוצי סוסים, ילדים, אהבה — וזכה להצלחה אצל האינטליגנציה משום שהראה לה כמה כל זה יכול להיות יפה, למרות הכל.

***

תפשו את העיקרון

יתכן שסרטו של ג'וזף לוי, התארי נהי, הוא הטוב מכולם; יתכן שהוא רק טרי יותר מכולם, אבל אין ספק שהוא סרט גדול. זהו תיאור אגוני של סביביו הסמויים של גבר מזדקן, שהיה רוצה לכבוש את לבו ואת גופה של תלמידתו הצעירה, משום שבכך היה מנצח את ידידות-למידו הצעיר והחוק ממנו, את מתחרהו, בן-גילו, וגם את כל פחדיו מפני הויקנה, הכישלון, ואובדן הגבריות.

מובן שאחרי כל זה לא נשאר כבר כוח להיזכר בכל הגיימס בונד למיניהם, וב-עיקר בגיימס בונד האמיתי (**כדור הירעם**), שהוכיח, כמו שהוא עושה תמיד, ששום חקין עדיין לא יכול להתחרות בו. אין כוח לדבר על הצניעות האמריקאית ש-הופיעה בכל תפארתה המתחסרת בכל ה-קומדיות והסרטי-האמריקאיות המתקת-קוט (**אחדים כאי במריצה, דך אל תרוק, כל יום רביעי, בואינג בוי אינג, דיווי, עם אשתי לא וכו'**) ועל האיטלקים שהוכיחו שכל היול בריגרים וה-ג'ון ויינים, וכל גיבורי המערב הפרוע הם חמאה רכה לעומת גיבורי המערב הפרוע שלהם, שאמנם הגיעו למערב קצת באיחור, אבל תפשו את העיקרון.

כדאי להזכיר אולי סרטים כמו **הרוי סים כאים הרוסים כאים, הצנחנים כאים האנגלים כאים, אחרון אחי רון הביב הצחיקו את הקהל לאורך כל השנה**, ושנו היתה שנה מלאה גניבות ושדי-דוח: אודרי הפבורן ופיטר אוטול גנבו מיליון דולר (**אין לגנוב מיליון דולר לאר**), שירלי מקלין נטתה לשווד את ה-מיליונר העשיר בעולם (**גמביט**), נטלי ז'ד ביצעה פריצות נוצצות (**הפריצות ה-נוצצות**) ורוזן ביטי גנב כסף מזויף (**קריידוסקופ**).

אפשר להיזכר בכל הסופיה לורן שראינו, בשפע סרטי דה-סיקה שירד בזמן האחרון אל ההמונים, אפשר לשים לב לעובדה ש-היציקו היה קצת עייף (**המסך הקריר**) ואנגליק (**אנג'ליק המופלאה**) עדיין לא מתה. אבל בעיקר כדאי לשים לב לכך שעד מלחמת ששת-הימים אפשר היה לצחוק עד מוות מהדבר המצחיק הזה שקוראים לו מלחמה. **בהכל בגלל אשה** שיגעה קתרין דנב שני צבאות גדולים בכוחות לילה לבנה ושיער בלונדי פרוץ, והפכה את מלחמת העולם השנייה למאורע משפחתי חביב. **מה עשית כלמחמה, אבא** נראתה אותה מלחמה כאי עקום מאוד.

***

הילדים בין הרגלים

אחרי המלחמה צריך היה להתחיל להתייחס אליה ברצינות. גל של סרטי מלחמה רציניים וכבדים שטף את הארץ. אחד גרוע ממישנהו, וה-גרוע מכולם היה **המנצחים והמנצחי-הים**, זרועת מלחמה יזומת, המתארת כי-צורה יזומנית ומגוחכת את כל התלבטויותיה של אשת נאצי, המאוהבת בצבא ה-כובשים. מרגיז לא פחות ממנו היה **הנצי**

רה והגנרל, סרט שניסה לתאר בצורה חביבה והומוריסטית את זרעות המלחמה. הסרט הישראלי זכה השנה להישג גדול ביותר שלו עם סרטו של אורי זוהר, **שלושה ימים וזר**, שבו יומם ראשונה, אבל הוא זכה גם לכשלונות. שתי הקומדיות של השנה (**ארי בינקר ועליזה מזרחי**) היו מעייפות מאוד, האחת בגלל הקולנויות שלה, והשנייה בגלל המאמץ של הבמאי-סרטיאי להצחיק, אבל מובן שאיש לא יכול היה להתחרות עם התגלית-במאי הציפי פיטר פריישטאט. הצנוורה הבטיחה לקהל הצופים, **שפע של זנות**, בסרטו הראשון **המניע לרצח**, והי-שפע הזה שהובטח לקהל לא התגלה. במקום זה היה שם רק מלל במקום עיללה. והמניע לרצח הוא יצירה שקספירית לעור-מת **סבינה והגברים**, סרטו השני של אותו במאי, זה היה סיפור האוטוביוגרפי של מרגוט קלאוזנר, על אשה בוגדת המאכ-סנת גברים בביתה בימי העלייה. היו בסרט המון אירועים, כולם לא מתאימים לסרט, או לא מתאימים לעצמם. מוגזמים או מגור-חכים, לא מופיעים בזמן הנכון ולא נעל-מים בזמן הנכון. הוא היה מיועד לשוחרי הסרט התורכי הפרימיטיבי, ומסתבר שאין די שוחרים לסרטים כאלה.

בהל צד ענק אפשר היה לראות כמה מלחמת השיחרור השתנתה מאז אקסודוס. חלה בה אמריקניזציה גמורה, והיא הפכה מלחמתו של הקולונל מרקוס, שניהל אותה בעצמו, בעזרת הילידים היהודיים המסתובבים לו בין הרגלים. זה היה סרט רע ומרגיז. אבל אחד הסרטים המרגיזים ביותר של השנה היה דיוקא סרט אנגלי (**זה קרה**

והוא בלט, משכמו ימעלה, בתוך כל גל השחקנים האנגליים הצעירים, שהופיעו בתוך גל הסרטים האנגליים הצעירים.

***

בגרות עקרת-הבית

בשנה הנשי התגלו השנה די הרבה תגליות חדשות וישנות, שהבולטות בי-ניהן הן **כריסטינה דה לה רוש** (עולמם של צעירים) ו**אן הייורד** (תשעים מעלות בצל). השחקניות הוותיקות, ובראשן **סופיה לורן**, הצליחו לערר שיעמום, אולי פחות בגלל המשחק שלהן ויותר בגלל הסרטים הגרועים בהם בחרו לשחק, אבל **קתרין דנב**, שהתחילה את הקאריירה שלה בתור ילדה טובה ויפה, גילתה השנה, בסרטו ה-מעניין של רומן פולנסקי (הדחייכה), שהיא יודעת לשחק. במשך שעתים היא הראתה באיפוק ובשקט רב איך מתפתחת מחלת-רוח בנערה צעירה ושקטה, החל מהשלבים הראשונים והבלתי-מסוכנים ועד למצב של סירוף מסוכן המביא ירצח.

בדרך-כלל קשה לזכור שחקני-מישנה, אבל אי-אפשר בשום אופן לשכוח את המפקח השמן והקר, מתשעים מעלות בצל, כמו שאי אפשר לשכוח את **יויאן מרשאנר**, ש-היתה אשה נשואה וצנועה באלפי (היא נראתה כמו אבטיפוס של כל הנשים ה-נשואות הצנועות) ובגדה שם, בפעם הראשו-נה בחייה, בבעלה, עם ידידו הדון-דואן. זאת היתה סיניה כל כך גסה, מרעישה, דחקה משום שהשחקנית נראתה ושיחקה כמו עקרת-בית צנועה וטיפוסית. תפקיד דומה היא ביצעה בהתאונה, בתור אשתו של המרצה המתבגר, ומי ששם לב לכל

"שלושה ימים וזר" זכרונות מאהבה ראשונה

הניואנסים שבהבעות הפנים שלה, הבחין בחודאי בכך שזוהי שחקנית גדולה.

***

ניסים זה דבר זמני

אבל אם ליויאן מרשאנר מגיע תואר שחקנית-המישנה של השנה, הרי תואר שחקן-המישנה מגיע דחקה לישראל, משום שהדבר שבלט ביותר בקולנוע הישראלי היה דחקה שחקני המישנה.

ספלה אבני היתה מצוינת בתור ה-שכנה החושקת שבתך שלה, בשלושה ימים וילד. **זאב רווח** היה הדבר היחיד שאפי-שר היה להסתכל בו בסבינה והגברים, אולי מלבד **אורי זוהר**, שביצע תפקיד של מלח בעל עין אחת.

בענייה מרחי אפשר היה להניח את ה-עיניים בהנאה רבה על **אריק לביא** ועל **יוסי בנאי**, ונראה שבכל זאת הטוב טי-כולם היה **אילי גורדיצקי**, החבר הנבון של **גרימן אוניקובסקי** בשלושה ימים וילד, שהראה בתפקיד קטן סימנים של שח-קן קולנוע גדול. השבוע, כשיוקרן הסיירים, אפשר יהיה לראות אם הסימנים היו סימני-אמת או לא.

השנה הסתיימה ושנה חדשה עומדת להת-חיל. יש להניח שהיא תהיה פחות טובה מקודמתה, לא רק בגלל שניסים זה דבר זמני, אלא בעיקר בגלל שחלק גדול מהסר-טים המעולים נכשלו מבחינה קופתית. בעלי-בתי-הקולנוע בודאי לא יבינו שהאשמה אי-נה דחקה בסרטים אלא בעובדה שהקהל לא הוכן דיו לסרטים הללו, לא על-ידי מודעות הפירסומת ולא על-ידי המבקרים.

לרגל חג הפוכות יופיע הגליון הבא של

העולם הזה

מוקדם מן הרגיל הוא ימצא למיורה בכל הארץ ביום ב' 16.10.67 ובתליאביב החל מיום א' בערב

ישיבת המרכז של תנועת הער-לם הזה — כוח חדש, תחכים ביום חמישי, 12 באוקטובר בשעה 7 בערב, ברחוב קרליבך 12. חברי המרכז מתבקשים לדייק.

חברי התנועה ואוהדים שיצרו יחד את מסורת הפיקניק השנתי

היכוננו לפיקניק של השנה

אשר ייערך ביום שבת 4 בנובמבר באחת החורשות של ירושלים המזרחית

פרטים מלאים — בגליונות הבאים. המעוניינים לנסוע בתח-בורה מאורגנת, מתבקשים להת-קשר עם שלמה, מזכירת התנו-עה (ת.ד. 136, טלפון 30135) בתליאביב.

בחיפה

חסיכה אזורית חיפה, מתכנסת ביום רביעי 11 באוקטובר, בשעה 8.30 בערב, במועדון החסיכה, ש-רות ארים 33 א, ליוון בנושא:

מה מתרחש בגדה המערבית?